

על שלש עברות נשים מתות בשעת לדתן, על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר Mishna Shabbos 2:6

וכלתו אשת־פינחס הרה ללת ותשמע את־השמעה אל־הלקח ארון האלהים ומת חמיה ואישה ותכרע ותלד כי־ נהפכו עליה צריה

His daughter-in-law, the wife of Phinehas, was with child, about to give birth. When she heard the report that the Ark of God was captured and that her father-in-law and her husband were dead, she was seized with labor pains, and she crouched down and gave birth.

וכעת מותה ותדברנה הנצבות עליה אל־תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא־שתה לבה

As she lay dying, the women attending her said, "Do not be afraid, for you have borne a son." But she did not respond or pay heed.

ותקרא לנער אי־כבוד לאמר גלה כבוד מישראל אל־הלקח ארון האלהים ואל־חמיה ואישה

She named the boy Ichabod, meaning, "The glory has departed from Israel"—referring to the capture of the Ark of God and to [the death of] her father-in-law and her husband. *Samuel I 4:19-21*

ולמיכל בת־שאול לא־היה לה ילד עד יום מותה Samuel II 6:23

תנא אין איש מת אלא לאשתו ואין אשה מתה אלא לבעלה אין איש מת אלא לאשתו שנאמר (רות א, ג) וימת אלימלך איש נעמי ואין אשה מתה אלא לבעלה שנאמר (בראשית מח, ז) ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל: Sanhedrin 22b

(כה אמר יהוה קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על־בניה מאנה להנחם על־בניה כי איננו

Thus said the LORD: A cry is heard in Ramah— Wailing, bitter weeping— Rachel weeping for her children. She refuses to be comforted For her children, who are gone.

כה אמר יהוה מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם־יהוה ושבו מארץ אויב

Thus said the LORD: Restrain your voice from weeping, Your eyes from shedding tears; For there is a reward for your labor —declares the LORD: They shall return from the enemy's land.

(4)

(ויש־תקוה לאחריתך נאם־יהוה ושבו בנים לגבולם

And there is hope for your future —declares the LORD: Your children shall return to their country.

Jeremiah 31: 15-17

(יד) קוֹל בְּרָמָח נִשְׁמָע. [מְמַה מְדַבֵּר הַפְּסוּק כָּאן? אֶלָּא בִּוְמַן שֶׁחָרַב בַּית הַמִּקְדָּשׁ בָּאוּ הָאָבוֹת וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְרָאוּ אָת הַחַּרְבָּן, פָּתְחוּ כַּלָּם וּכָכוּ וְקוֹנְנוּ בְּקִינוֹת, וּ]בְאוֹתָה שָׁעָה קָפְצָה רָחֵל אָמֵנוּ לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאָמְרָה: רְבּוֹנוֹ שֶׁל ְעוֹלָם, גָּלוּי לְפָנִיךְּ שֶׁיִעַקֹב עַבְדְּךְּ אֲהָבַנִי אַהַבָּה יִתֵּרָה וְעָבֵּד בִּשְּבִילִי לְאַבָּא שֶׁבַע שָׁנִים, וּכְשֶׁהִשְׁלִימוּ אוֹתָן שֶׁבַע שָׁנִים וְהָגִּיעַ זְמַן נִשּׂוּאֵי לְבַעְלִי,

יעץ אַבָּי לְהַחַלִּיפֵנִי לְבַעְלִי בָּשְׁבִיל אֲחוֹתִי, וְהַקְשָׁה עָלֵי הַדָּבֶר עַד מְאֹד, כִּי נוֹדְעַה לִי העצה והודעתי לבעלי וּמַסַרתִּי לוֹ סִימֵן שׁיַּכִּיר בֵּינִי וּבֵין אַחוֹתִי, כְּדֵי שָׁלֹא יוּכַל אַבִי להחליפני, וּלְאַחַר כֵּן נִחַמְתִּי בַעַצָּמִי וְסַבַּלְתִּי אֶת תַּאֲוָתִי וְרָחַמְהִי עַל אֲחוֹתִי שֵׁלֹא הַצֵא חַלְפוּ ולערב לְבַעִלִי אחותי [החליפוּ] בִּשְׁבִילִי, וּמָסַרְתִּי לַאֲחוֹתִי כַּל הַפִּימָנִין שֶׁמָּסַרְתִּי לְבַעְלִי, כְּדֵי שֶׁיְהֵא סָבוּר שָׁהִיא רַחַל, וְלֹא

עוד אֶלֶּא שָׁנְּכְנַסְתִּי תַּחַת הָמִּשָּׁה שָׁהָיָה שׁוֹכֵב עִם אֲחוֹתִי, וְהָיָה מְדַבֵּר עִמָּה וְהִיא שׁוֹתָקּת וַאַנִּי מְשִׁיבַתוּ עֵל כָּל דָּבָר וְדָבָר, כְּדֵי שָׁלֹא יַכִּיר לְקוֹל אֲחוֹתִי, וְנָמֵלְתִּי חָסָד עִמָּה, וְלֹא קּנֵּאתִי בָּה וְלֹא הוֹצֵאתִיהָ לְחָרְפָּה. וּמָה אֲנִי שֻׁאֲנִי בָּשֶׁר וְדָם עָפָר וְאֵפָר לֹא קּנֵּאתִי לַצְּרָה שֻׁלִּי וְלֹא הוֹצֵאתִיהְ לְבוּשְׁה וּלְחָרְפָּה, וְאֵמָה מֶלֶךְ חֵי וְקַיֶּם רַחַמְן, מִפְּנִי מָה קּנֵּאתָ לַעֲבוֹדְה זָרָה שֻׁאִין בָּה מַמְּשׁי וְהָגְלְיתְ בָּנִי וְנָהָרְגוֹּ בַּחָרָב וְעָשׁוּ אוֹיְבִים בָּם כִּרְצוֹנָם? מִיֶּד נְתְגַּלְגִּלוּ רַחֲמָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּהְ הֹרֹא, וְאָמֵר: בְּשְׁכִילֵךְ רָחַל אֲנִי מִחֲזִיר אֶת יִשְּׁרְאֵל לְמְקוֹמְן, הֵּרְא הוּא דְּכְתִיב [זָהוּ שָׁנָּאֵמֵר]: הוֹא, וְאָמֵר ה׳ קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע וְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רְחַל מְבַבָּה עַל בָּנֶיה מֵאֲנָה לְהָנָחֵם עַל בָּנְיהְ כִּיְבִי וְעִינִיף מִּרְבּן כָּתִיב [וְכַן בָּתוּב] (לקמן פסוק טו): "כֹּה אָמֵר ה׳: מְנְעִי קוֹלַךְ מִבֶּכִי וְצִינִיף מִהְּרִיתֵּ וְּמָשׁ מִּיְרִים לְנִבְן בְּתִיב [וְכַן בָּתוּב] (לקמן פסוק טו): "כֹּה אָמֵר ה׳: מְנְעִי קוֹלַךְ הְאָבְיִי וְעֵלְינִיךְ וְעִינִיף מְּבָּי תִּלְּבוּ מְבָּנִי וְנִילְיתְ בְּנִי מְוֹבְיִים לְּנְבוּן בְּתִיב [וְכַן בָּתוּב] (לקמן פסוק טו): "רְחַל בְּנִים לְּנִים לְּנִים לְּנִים לְּנִבּי לְבִילְ בָּוֹים לְּנִים לְּנְבוּלְ בְּנִים לַנְיִים בְּיִים לְנִיהְ בִּי אֵינְנּוּ, כֹּה אָמֵר ה׳ מִנְעִי קוֹלַךְ מְמָּכִי וְגוֹי וְנִיתְּה לְאַחָריתִף נְאִי מְנִינִי לְבָּהְ בָּי אֵינְנּוּי, כָּה אָמָר ה׳ מִנְעִי קוֹלֵךְ מָבְּב וְנִיתְי בְּבּים בְּיִבְים לְּנִבּי בְּתְבִּלְים מִּבְי הְעִל בְּנִים בְּים בְּיִרְים בְּיִבְי לְנִיהְ בִּי אִינְנּוּ, כָּה אָמֵר ה׳ מְנִיל קּלְילְ מְעִי קְלוֹלְ בְּחִים בְּים בִּי בְּיִיבּי בְּיִים בְּנִים בְּיִב בְּיִבְים בְּיִלְים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִבּים בְּמִים בְּים בְּיִבְים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּנִים בְּיִים בְּנִים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבּי בְּיִים בְּיִב בְּיִים בְּיִבְים בְּנִים בְּיִבְּים בְּבְּיְים בְּיִים בְּיִבְים בְּעִבּים בְּיִּבְים בְּיִבְּים בְּבְּיִים בְּיִבְים בְ

. What exactly was Rachel's "accomplishment" that made Hashem listen only to her? The fact that she revealed to her sister Leah the signal through which Jacob was to have identified her at her wedding, so as to avoid shaming her (Megillah 13b). But was her action of greater significance than the Akeidah, for example? Why is it only Rachel's act that merits such a reward? Rachel's act of compassion toward an unfortunate sister evidently carried more weight than other more dramatic, presumably more heroic acts of valor of our ancestors. Sometimes it is the seemingly insignificant act, private and hidden from public view, which is more significant than the greatest acts of courage and heroism (Teshuvah